
Aika 21.08.2025, klo 09:00 - 12:06

Paikka OYS S1 Satakieli. Etäyhteys mahdollistettu.

Käsitellyt asiat

- § 15 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 16 Pöytäkirjantarkastajien valinta**
- § 17 Työjärjestyksen hyväksyntä**
- § 18 Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen perusteet Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella 1.11.2025 alkaen**
- § 19 Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen perusteet Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella 1.11.2025 alkaen**
- § 20 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaispalvelulain mukaisen henkilökohtaisen avun myöntämisen perusteet 1.11.2025 alkaen**
- § 21 Nuorisovaltuuston terveiset tulevaisuuslautakunnalle**
- § 22 Infot**

Saapuvilla olleet jäsenet

Matti Honkala, puheenjohtaja
Rami Rauhala, 1. varapuheenjohtaja
Olli Heikkilä
Päivi Hirsso, saapui 09:41, poistui 11:32
Tuomas Komulainen
Juha Korpelainen/Teams
Taru Lehtinen/Teams
Jari Männikkö
Anneli Näppä
Sinikka Parttimaa/Teams
Katja Tuliniemi
Jani Törmi/Teams
Anni-Inkeri Törmänen

Muut saapuvilla olleet

Tarja Jäminki, hallintosihteeri, sihteeri
Arja Heikkinen, hankinta- ja valvontajohtaja
Miia Kekarainen/Teams, hankintapäällikkö, saapui 09:05, poistui 09:31
Teija Kekonen/Teams, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiojohtaja, saapui 10:20, poistui 11:50
Mervi Koski/Teams, toimialuejohtaja, saapui 09:07, poistui 09:10
Päivi Lauri/Teams, toimialuejohtaja, saapui 09:05, poistui 09:31
Leena Mämmi-Laukka/Teams, toimialuejohtaja, saapui 09:05, poistui 09:10
Jesse Rousu/Teams, nuorisovaltuusto
Jenni Tolonen, viestintäpäällikkö
Sanna Tölli/Teams, asiantuntija, saapui 09:05, poistui 09:31
Anu Vuorinen, strategia- ja talousjohtaja
Kirsti Ylitalo-Katajisto, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtaja
Sonja Alakoski/Teams, asiantuntija, saapui 09:54
Laura Lukka/Teams, asiantuntija, saapui 09:54

Allekirjoitukset

Matti Honkala
Puheenjohtaja

Tarja Jäminki
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue 25.08.2025 klo 15:11. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Jari Männikkö

Taru Lehtinen

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja on nähtävillä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla 26.8.2025 alkaen.

§ 15**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Hallintosäännön 144 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja. Kokouskutsu tulee lähettää, mikäli mahdollista, vähintään kolme (3) päivää ennen kokousta toimielimen jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus.

Hallintosäännön 146 §:n mukaan esityslista julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Toimielin on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä (hyvinvointialuelaki 108.2 §).

Puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 16**Pöytäkirjantarkastajien valinta**

Lautakunta valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Taru Lehtinen ja Jari Männikkö.

§ 17**Työjärjestyksen hyväksyntä**

Lautakunta hyväksyy esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

§ 18**Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen perusteet Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella 1.11.2025 alkaen**

PPHVADno-2025-15182

Liitteet

- 1 Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen perusteet 01.11.2025 alkaen
- 2 Vanhusneuvoston työvaliokunnan lausunto_SHL liikkumisen tuki.pdf
- 3 Vammaisneuvoston työvaliokunnan lausunto_SHL liikkumisen tuki.pdf

Valmistelijat

Vammaispalveluiden toimialuejohtaja Päivi Lauri p. 044 737 8413, ikäihmisten palveluiden toimialuejohtaja Mervi Koski p. 044 703 4018, perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys-psykiatria toimialuejohtaja Leena Mämmi-Laukka p. 050 395 0339, hankinta- ja valvontajohtaja Arja Heikkinen p. 044 703 4034, hankintapäällikkö Miia Kekarainen p. 040 716 0853, asiantuntija Sanna Tölli p. 050 473 6051.

Käsiteltävä asia

Järjestämislain (612/2021, 4 §) mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti.

Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen soveltamisohjeet Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle on hyväksytty tulevaisuuslautakunta 14.12.2022 § 123 ja aluehallitus 10.1.2023 § 8 ja on ollut voimassa 1.1.2023 alkaen. Asiakasmaksut on hyväksytty aluevaltuustossa 17.6.2024 § 65.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 23 §:n mukaan esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen. Uusi vammaispalvelulaki (675/2023) on tullut voimaan 1.1.2025, uudistuksen myötä on tarpeen päivittää myös ensisijaisen lainsäädännön mukaiset liikkumisen tuen palvelut vastaamaan nykytilannetta.

Myöntämisen perusteet ehdotetaan tulevan voimaan 1.11.2025 alkaen.

Valmistelu

Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen perusteita on valmisteltu yhteistyössä vammaispalvelut, ikäihmisten palvelut sekä perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatria toimialueiden kanssa.

Myöntämisen perusteet on esitelty vammaisneuvostolle 21.5.2025. Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston työvaliokunta on antanut kirjallisen lausunnon myöntämisen perusteista 26.6.2025. Työvaliokuntien lausunnot on huomioitu myöntämisen perusteiden laadinnassa.

Muutokset myöntämisen perusteiden keskeiseen sisältöön

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi. Liikkumisen tuki on tarkoitettu jokapäiväiseen elämään kuuluvien asioiden hoitamiseen, virkistäytymiseen ja sosiaalista kanssakäymistä edistäviin toimintoihin.

Liikkumisen tukea ei pääsääntöisesti myönnetä palveluasumisessa asuville, jos yksiköissä järjestetään kuljetuspalvelu. Säännöllistä sosiaalihuoltolain mukaista liikkumisen tukea ei myönnetä pääsääntöisesti omaishoidon vapaiden tai muille lyhytaikaishoidon jaksoille kulkemisiin.

Pelkästään julkisen liikenteen puuttuminen ilman liikkumista vaikeuttavia toimintarajoitteita ei oikeuta saamaan liikkumista tukevia palveluja. Liikkumisen tuen palvelua ei myönnetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla. Matkoja ei voi käyttää Kelan korvaamaan terveyden- ja sairaanhoitoon eikä Kelan korvaamaan kuntoutukseen liittyviin matkoihin.

Liikkumisen tuen palvelut ovat harkinnanvaraisia ja palvelua myönnettäessä selvitetään hakijan taloudellinen tilanne. Taloudellista tilannetta arvioidaan, kun ohjeelliset tulorajat ylittyvät. Ohjeelliset tulorajat ovat Kansaneläkkeen myöntämisen tulorajat. Tuloraja tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksin mukaisesti. Yksinasuvan hakijan tuloja bruttotulot 1601,00 euroa kuukaudessa (vuonna 2025). Hakijan ja hänen kanssaan asuvan puolison tai avopuolison tuloraja bruttotulot 2870,00 euroa kuukaudessa (vuonna 2025). Tileillä oleva tai muu helposti realisoitavissa oleva varallisuus huomioidaan silloin kun varallisuutta on yli 3 000 euroa tai pariskunnan osalta yli 6 000 euroa. Varallisuutena ei huomioida omassa käytössä olevaa vakinaista asuntoa. Veteraaneilla ei huomioida tulorajoja.

Hakijalle tehdään sosiaalihuoltolain tai lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) mukainen palvelutarpeen arvio.

Liikkumisen tuen palvelun toteuttaminen

Liikkumiseen voi saada seuraavanlaista tukea:

1. julkisten liikennevälineiden käytön ohjaus ja harjoittelu
2. saattajapalvelu eli liikkuminen saattajan avustuksella
3. ryhmäkuljetukset

Jos edellä mainitut tavat eivät sovellu, tukea voi saada myös taksilla tai esteettömällä ajoneuvolla 4–12 yhdensuuntaiseen matkaan kuukaudessa.

4. kulkeminen taksilla tai esteettömällä ajoneuvolla
5. muulla soveltuvalla tavalla.

Asiakkaalle myönnetään ohjausta ja harjoittelua julkisten liikennevälineiden sekä kutsu- ja palveluliikenteen käyttöön asiakassuunnitelman mukaan, jos asiakkaan omainen tai läheinen ei voi toimia ohjaajana.

Saattajapalvelu voidaan myöntää, jos henkilöllä on erityisiä haasteita selviytyä joukkoliikenteen ja/tai kutsu- ja palveluliikenteen matkoistaan ilman saattajaa eikä hänen omaisensa tai läheisensä voi toimia saattajana. Jos tarvetta ei voida katsoa pysyväksi, tehdään määräaikainen palvelupäätös saattajapalvelusta.

Asiakkaan liikkumisen tuen palvelu voidaan toteuttaa myös taksilla tai esteettömällä ajoneuvolla, jos muut tavat tukea asiakkaan liikkumista eivät onnistu tai ole mahdollisia. Taksimatkoja tai esteettömän ajoneuvon matkoja voi olla enintään 12 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Jos asiakkaalla on mahdollisuus käyttää kunnan palveluliikennettä tai lähibussia, hänelle voidaan myöntää enintään neljä (4) yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa.

Saattamisella tarkoitetaan välittömästi ennen matkaa, matkan aikana ja välittömästi matkan jälkeen tapahtuvaa avustamista. Asiakkaan mukana voi kulkea maksutta yksi sellainen henkilö, joka on kykenevä toimimaan saattajana.

Pohteen myöntämät matkat tilataan Tervia Logistiikka Oy:n Matkakeskuksesta. Liikkumisen tuen palvelun päätöksen yhteydessä annetaan tarkemmat ohjeet matkan tilaamisesta.

Kuljetus suositellaan tilattavan jo edellisenä päivänä tai kun matkan tarve on jo tiedossa, mutta viimeistään 90 minuuttia ennen tarvittavan kyydin tuloaikaa. Jos matka tilataan myöhemmin, asiakkaan tulee varautua siihen, että kuljetusta ei välttämättä pystytä toteuttamaan asiakkaan toivomassa aikataulussa.

Liikkumisen tuen palvelua haetaan sähköisellä tai kirjallisella hakemuksella tai suullisesti yhteydenoton yhteydessä. Uusien asiakkaiden osalta tai asiakkaan toimintakyvyn olennaisesti muuttuessa hakemukseen täytyy liittää mukaan riittävä terveydenhuollon ammattihenkilön (lääkäri, sairaanhoitaja, terveydenhoitaja, fysioterapeutti, toimintaterapeutti, psykologi) antama selvitys tai lääkärintodistus. Selvityksestä tulee käydä ilmi hakijan toimintakyvyn rajoite, vamma tai sairaus, joka aiheuttaa liikkumisen vaikeuksia ja vaikuttaa toimintakykyyn siten, ettei hakija voi käyttää julkista joukkoliikennettä itsenäisesti ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Selvitys ei saa olla pääsääntöisesti yli kuusi kuukautta vanha.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtaja Kirsti Ylitalo-Katajisto (p. 044 703 4007):

Tulevaisuuslautakunta päättää hyväksyä:

- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen perusteet 1.11.2025 alkaen

Päätös

Tulevaisuuslautakunta hyväksyi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtajan esityksen.

§ 19**Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen perusteet Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella 1.11.2025 alkaen**

PPHVADno-2025-15193

Liitteet

- 1 Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen perusteet 1.11.2025 alkaen
- 2 Vammaisneuvoston työvaliokunnan lausunto_VPL liikkumisen tuki.pdf

Valmistelijat

Vammaispalveluiden toimialuejohtaja Päivi Lauri p. 044 737 8413, hankinta- ja valvontajohtaja Arja Heikkinen p. 044 703 4034, hankintapäällikkö Miia Kekarainen p. 040 716 0853, asiantuntija Sanna Tölli p. 050 473 6051.

Käsiteltävä asia

Järjestämislain (612/2021, 4 §) mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti.

Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen soveltamisohjeet Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle on hyväksytty tulevaisuuslautakunta 18.10.2023 § 102.

Uusi vammaispalvelulaki (675/2023) on tullut voimaan 1.1.2025, jonka vuoksi liikkumisen tuen myöntämisen perusteet tulee päivittää vastaamaan vammaispalvelulain 28 - 31 § sisältöä. Vammaispalvelulaki määrittää kenellä on oikeus saada liikkumisen tukea, mitkä ovat palvelun toteuttamistavat sekä mikä on liikkumisen tuen määrä ja laajuus.

Myöntämisen perusteet ehdotetaan tulevan voimaan 1.11.2025 alkaen.

Valmistelu

Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen perusteita on valmisteltu yhteistyössä vammaispalvelut, ikäihmisten palvelut sekä perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatria toimialueiden kanssa.

Myöntämisen perusteet on toimitettu vammaisneuvostolle. Vammaisneuvoston työvaliokunta on antanut kirjallisen lausunnon myöntämisen perusteista 26.6.2025. Työvaliokunnan lausunto on huomioitu myöntämisen perusteiden laadinnassa.

Myöntämisen perusteiden keskeinen sisältö

Vammaispalvelulain 2 § sovelletaan erityispalveluiden järjestämiseen niille vammaisille henkilöille, jotka tarvitsevat vamman tai sairauden aiheuttaman pitkäaikaisen fyysisen, kognitiivisen, psyykkisen, sosiaalisen tai aisteihin liittyvän toimintarajoitteen johdosta välttämättä apua tai tukea tavanomaisessa elämässä.

Vammaispalvelulain perusteella järjestetään palveluita vain, jos muussa laissa tarkoitetut palvelut eivät ole henkilön yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä. Asiakkaan edusta säädetään sosiaalihuoltolain 4 ja 5 §:ssä.

Vammaispalvelulakia sovelletaan lain 2 §:ssä määritellyyn vammaiseen henkilöön. Tämä tarkoittaa, että oikeus vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin on henkilöllä, joka täyttää kaikki vammaisen henkilön määritelmässä mainitut edellytykset. Vammaispalvelulaissa on lisäksi säädetty kunkin palvelun osalta palvelukohtaisista myöntämisedellytyksistä, jotka vammaisen henkilön on myös täytettävä ollakseen oikeutettu kyseiseen palveluun.

Vammaispalvelulain (675/2023) 28 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada tarvitsemansa kohtuullinen liikkumisen tuki, jos hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Liikkumisen tuki järjestetään työ- ja opiskelumatkoihin sekä työllistymistä tukevan toiminnan, työtoiminnan ja muun tavanomaisen elämän matkoihin. Liikkumisen tukea on lisäksi järjestettävä tarvittaessa valmennuksen, erityisen osallisuuden tuen, tuetun päätöksenteon, vaativan moniammatillisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin.

Liikkumisen tuen palvelua haetaan sähköisellä/kirjallisella hakemuksella tai suullisesti yhteydenoton yhteydessä. Hakemukseen liitteeksi tulee toimittaa riittävä terveydenhuollon ammattihenkilön (lääkäri, sairaanhoitaja, terveydenhoitaja, fysioterapeutti, toimintaterapeutti, psykologi) antama selvitys tai lääkärintodistus.

Vammaispalvelulain mukaisia palveluja järjestetään, jos vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja jonkin muun lain nojalla. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä arvioidaan henkilön kyky ja tosiallinen mahdollisuus käyttää itsenäisesti julkista joukkoliikennettä. Arvioinnissa voidaan käyttää avuksi koematkoja tai muuta yksilölliseen arviointiin soveltuvaa tapaa. Palvelutarpeen arvioinnissa huomioidaan kustannusten kohtuullisuus.

Liikkumisen tuen toteuttamistavat

Vammaisen henkilön liikkumisen tuki voidaan toteuttaa

1. kuljetuspalveluna
2. henkilökohtaisen avun avulla
3. saattajan avulla
4. antamalla taloudellisena tukena henkilön käyttöön auto tai muu hänelle soveltuva kulkuneuvo
5. myöntämällä auton tai muun kulkuneuvon hankintaan taloudellista tukea.

Vammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus liikkumisen tuen palveluun, jos hän täyttää laissa mainitut edellytykset. Vammaisella henkilöllä ei ole subjektiivista oikeutta tiettyyn liikkumisen tuen toteuttamistapaan.

Jos asiakas ei kykene käyttämään julkista liikennettä itsenäisesti, oikeus saattajan apuun tai tukeen tulee toteutua siten, että asiakas tosiasiallisesti pystyy käyttämään hänelle myönnettyjä liikkumisen tuen matkoja. Saattajan tuella tarkoitetaan asiakkaan avustamista välittömästi ennen matkaa, matkan aikana ja välittömästi matkan jälkeen. Saattaja voidaan myöntää erillisenä liikkumisen tuen palveluna, jolloin saattaja tukee asiakasta julkisen liikenteen ja palveluliikenteen käytössä.

Henkilökohtainen apu liikkumisen tuen järjestämistapana edellyttää, että vammaisella henkilöllä on oikeus vammaispalvelulain 9 §:n mukaiseen henkilökohtaiseen apuun. Järjestettäessä liikkumisen tuki henkilökohtaisena apuna, huomioidaan liikkumiseen käytettävä aika henkilökohtaisen avun tuntimäärässä.

Pohde voi antaa taloudellisena tukena vammaisen henkilön omaan käyttöön auton tai muun kulkuneuvon, joita ei ole mahdollista saada lääkinnällisenä kuntoutuksena. Edellytyksenä on, että vammaisen henkilön liikkumisen tuen tarve on runsasta ja/tai matkat ovat pitkiä. Runas liikkumisen tuen tarve voi johtua esimerkiksi työssä käymisestä tai opiskelusta. Jos vammaiselle henkilölle on myönnetty liikkumisen tukena oikeus käyttää autoa, hänellä on myös mahdollisuus hakea muuta liikkumisen tukea sellaisiin äkillisiin ja ennakoimattomiin tarkoituksiin, joissa autoa ei voi käyttää. Vammaisen henkilön käyttöön annettava auto tai muu kulkuneuvo on yleensä leasing-sopimuksella hankittu. Tämä järjestämistapa otetaan käyttöön, kun asiaan liittyvä hankinta ja siihen liittyvät sopimukset ovat tehty.

Myöntämällä auton tai muun kulkuneuvon hankintaan taloudellinen tuki toteuttamistapana on erilliset myöntämisen perusteet. Jos autoon myönnetään taloudellista tukea, tehdään asiakkaalle päätös liikkumisen tuen toteuttamisesta myöntämällä taloudellista tukea sekä taloudellisen tuen päätös.

Esteettömän ajoneuvon käyttöoikeus voidaan myöntää asiakkaalle, joka ei kykene vammansa vuoksi käyttämään tavallista taksia. Asiakkaalla tulee olla käytössä joko sähköpyörätuoli, sähkömopo tai manuaalipyörätuoli, joka ei ole kokoontaitettava.

Vakiotaksioikeus voidaan myöntää hakemuksen perusteella, jos vakiotaksin käyttö on asiakkaan vamman tai sairauden vuoksi välttämätöntä eikä asiakas muutoin voi tosiasiallisesti käyttää liikkumisen tuen palvelua.

Harkinnan mukaan jollekin asiakasryhmälle voidaan myöntää oikeus käyttää yhteiskuljetusta. Yhteiskuljetusta voidaan käyttää muun tavanomaisen elämän matkoissa, joiden katsotaan tukevan asiakkaiden sosiaalista elämää ja kuntoutumista. Oikeus yhteiskuljetukseen myönnetään yleensä samasta osoitteesta lähteville ja samaan osoitteeseen meneville matkoille.

Liikkumisen tuen määrä ja laajuus

Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen laajuutta arvioitaessa huomioidaan liikkumisen tuen kohtuullisuus, vammaisen henkilön liikkumisen tuen tarve sekä kustannukset.

Muun tavanomaisen elämän matkoihin myönnetään vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, ellei vammaisen henkilö hae tätä pienempää määrää matkoja.

Liikkumisen tuen matkat tulee käyttää kuukausikohtaisesti. Kuukauden aikana käyttämättä jääneitä matkoja ei voi siirtää seuraavalle kuukaudelle. Pohde voi vammaisen henkilön hakemuksesta päättää liikkumisen tuen jaksottamisesta enintään kolmen kuukauden ajalle erityisten syiden perusteella.

Muun tavanomaiseen elämään kuuluvia matkoja voi tehdä vammaisen henkilön asuinkunnan alueella, tarvittaessa oman asuinkunnan ja toiminnallisten lähikuntien välillä sekä asiakkaan oman asuinkunnan ja asiakkaan oman elämän kannalta merkittävien kuntien välillä.

Toiminnallisella lähikunnalla tarkoitetaan lähtökohtaisesti asiakkaan asuinalueen lähintä mahdollista kuntaa, josta tarvittava palvelu on saatavissa. Toiminnallista lähikuntaa määriteltäessä huomioidaan vammaisen henkilön tarve sellaisiin palveluihin, joita ei ole saatavissa asuinkunnassa ja se, missä ihmiset yleensä asioivat sekä hankkivat palveluja alueelta.

Vammaisen henkilön elämän kannalta merkittävä kunta voi olla sellainen, jossa henkilöllä on tarve käydä toistuvasti perhe- tai ystävyysuhteen, vapaa-ajan asunnon tai muun vastaavan syyn vuoksi. Vammaisen henkilön elämän kannalta merkittävään kuntaan tehtävän matkan pituus (kustannusten kohtuullisuus) ja matkojen tiheys vaikuttavat myönnettävien matkojen määrään.

Asiakkaalla on kuitenkin oikeus käyttää kohtuullisia liikkumisen tuen kuljetuspalvelun tavanomaisen elämän matkoja myös muualla kotimaassa. Näiden matkojen tulee sisältyä asiakkaalle myönnettyjen tavanomaisen elämän matkojen määrään.

Liikkumisen tuen palvelua myönnetään välttämättömiin työmatkoihin yleensä kaksi yhdensuuntaista matkaa työpäivää kohden. Työmatkat myönnetään työsuhteen keston ajaksi. Työmatkoja voi tehdä työssäkäyntialueella, jota verrataan kuntalaisten normaaliin työssäkäyntialueeseen.

Opiskelumatkalla tarkoitetaan pääsääntöisesti matkaa kotoa opiskelupaikalle ja takaisin kotiin huomioiden kuitenkin vaihtelevat opiskelupaikat. Kouluaikana tapahtuviin retkiin ja muihin vastaaviin opiskeluun liittyviin pakollisiin tilaisuuksiin voidaan myöntää lisämatkoja, jos ne ovat osa opiskeluun kuuluvaa työskentelyä eikä oppilaitos järjestä matkoja.

Opiskelumatkoja myönnetään perusopetuksen jälkeiseen opiskeluun, joka johtaa tutkintoon tai ammattiin tai parantaa valmiuksia tällaiseen opiskeluun taikka parantaa henkilön mahdollisuuksia työllistyä. Opiskeluksi katsotaan myös valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus. Opiskelumatkoja ei voida myöntää harrastusluonteiseen opiskeluun, jonka ei arvioida parantavan henkilön mahdollisuuksia työllistyä.

Työllistymistä tukevan toiminnan, työtoiminnan ja päivätoiminnan matkoihin myönnetään liikkumisen tukea asiakkaan välttämättä tarvitsema määrä.

Liikkumisen tukea on lisäksi järjestettävä tarvittaessa valmennuksen, erityisen osallisuuden tuen, tuetun päätöksenteon, vaativan moniammatillisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon välttämättömiin matkoihin välttämättä tarvitsema määrä. Liikkumisen tuen tarkoituksena on mahdollistaa toisen palvelun käyttäminen ja sen järjestäminen (valmennuksen, erityisen osallisuuden mahdollistamiseksi, tuetun päätöksenteon järjestämiseksi, vaativan moniammatillisen tuen järjestämiseksi, lyhytaikaisen huolenpidon aikana). Liikkumisen tuen myöntämisen arvioinnissa on huomioitava, että vammaisen henkilö täyttää liikkumisen tuen myöntämisen perusteet.

Pohteen myöntämät matkat tilataan Tervia Logistiikka Oy:n Matkakeskuksesta. Asiakkaan tulee varata matkaan riittävästi aikaa. Kuljetus suositellaan tilattavan jo edellisenä päivänä tai kun matkan tarve on jo tiedossa, mutta viimeistään 90 minuuttia ennen tarvittavan

kyysin tuloaikaa. Jos matka tilataan myöhemmin, asiakkaan tulee varautua siihen, että kuljetusta ei välttämättä pystytä toteuttamaan asiakkaan toivomassa aikataulussa. Matkaan voi sisältyä yksi matkan varrella oleva lyhyt, enintään 15 minuutin pysähdys.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtaja Kirsti Ylitalo-Katajisto (p. 044 703 4007):

Tulevaisuuslautakunta päättää hyväksyä:

- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen perusteet 1.11.2025 alkaen

Päätös

Tulevaisuuslautakunta hyväksyi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtajan esityksen.

§ 20**Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaispalvelulain mukaisen henkilökohtaisen avun myöntämisen perusteet 1.11.2025 alkaen**

PPHVADno-2025-15196

Liitteet

- 1 Vammaisneuvoston työvaliokunnan lausunto_henkilökohtaisen avun myöntämisen perusteet.pdf
- 2 Vammaispalvelulain mukaisen henkilökohtaisen avun myöntämisen perusteet 1.11.2025 alkaen.pdf

Valmistelijat

Vammaispalveluiden toimialuejohtaja Päivi Lauri p. 044 737 8413, hankinta- ja valvontajohtaja Arja Heikkinen p. 044 703 4034, hankintapäällikkö Miia Kekarainen p. 040 716 0853, asiantuntija Sanna Tölli p. 050 473 6051.

Käsiteltävä asia

Järjestämislain (612/2021, 4 §) mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaispalvelulain mukaisen henkilökohtaisen avun myöntämisen perusteet 1.1.2024 alkaen on hyväksytty Pohteen tulevaisuuslautakunnassa 13.12.2023 § 140. Uusi vammaispalvelulaki (675/2023) on tullut voimaan 1.1.2025, jonka vuoksi henkilökohtaisen avun myöntämisen perusteet tulee päivittää vastaamaan vammaispalvelulain 9-11 § sisältöä. Vammaispalvelulaki määrittää kenelle on oikeus saada henkilökohtaisen avun palvelua ja mitkä ovat palvelun toteuttamistavat.

Esitetään henkilökohtaisen avun myöntämisen perusteista voimaantulevaksi 1.11.2025 alkaen.

Valmistelu

Henkilökohtaisen avun myöntämisen perusteita on valmisteltu yhteistyössä vammaispalvelut, ikäihmisten palvelut sekä perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatria toimialueiden kanssa.

Myöntämisen perusteet on esitelty vammaisneuvostolle 21.5.2025. Vammaisneuvoston työvaliokunta on antanut kirjallisen lausunnon myöntämisen perusteista 26.6.2025. Työvaliokunnan lausunto on huomioitu myöntämisen perusteiden laadinnassa.

Muutokset myöntämisen perusteiden keskeiseen sisältöön

Vammaispalvelulain 2 § sovelletaan erityispalveluiden järjestämiseen niille vammaisille henkilöille, jotka tarvitsevat vamman tai sairauden aiheuttaman pitkäaikaisen fyysisen,

kognitiivisen, psyykkisen, sosiaalisen tai aisteihin liittyvän toimintarajoitteen johdosta välttämättä apua tai tukea tavanomaisessa elämässä.

Vammaispalvelulain perusteella järjestetään palveluita vain, jos muussa laissa tarkoitetut palvelut eivät ole henkilön yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä. Asiakkaan edusta säädetään sosiaalihuoltolain 4 ja 5 §:ssä.

Vammaispalvelulakia sovelletaan lain 2 §:ssä määriteltyyn vammaiseen henkilöön. Tämä tarkoittaa, että oikeus vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin on henkilöllä, joka täyttää kaikki vammaisen henkilön määritelmässä mainitut edellytykset. Vammaispalvelulaissa on lisäksi säädetty kunkin palvelun osalta palvelukohtaisista myöntämisedellytyksistä, jotka vammaisen henkilön on myös täytettävä ollakseen oikeutettu kyseiseen palveluun.

Vammaispalvelulain 9 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada henkilökohtaista apua, jos hän tarvitsee toisen henkilön apua: päivittäisissä toimissa, työssä tai opiskelussa tai vuorovaikutuksessa, vapaa-ajan toiminnassa tai yhteiskunnallisessa osallistumisessa. Lisäksi vammaisella henkilöllä on oikeus saada henkilökohtaista apua vuorovaikutuksessa, vapaa-ajan toiminnassa ja yhteiskunnallisessa osallistumisessa yhteensä vähintään 30 tuntia kuukaudessa, jollei tätä pienempi tuntimäärä riitä turvaamaan henkilön välttämätöntä avuntarvetta.

Henkilökohtainen apu kattaa ne asiat ja tehtävät, jotka vammaisen henkilö muutoin tekisi itse toimintaympäristöissään ja elinolosuhteissaan. Palvelun myöntämisen edellytyksenä on, että vammaisen henkilö kykenee muodostamaan ja ilmaisemaan tahtonsa avun sisällöstä itsenäisesti tai tuettuna. Jos henkilökohtaista apua hakee henkilö, jolla on ensisijaisesti jokin muu kuin fyysiseen toimintakykyyn liittyvä vamma, esimerkiksi kehitysvamma tai aivovamma tai psyykkinen sairaus, on keskeistä henkilön oman tahdon selvittäminen. Arvioinnin lähtökohtana on aina vammaisen henkilön tarpeet ja hänen yksilöllinen elämäntilanne ja eri elämänvaihe.

Henkilökohtaista apua voidaan myöntää tarvittaessa vammaiselle vanhemmalle, jos hän tarvitsee apua hoitaakseen ja kasvattaakseen hänen huollossaan olevaa lasta. Varhaiskasvatuksen palvelu ja sosiaalihuoltolain mukainen lapsiperheiden kotipalvelu ovat ensisijaisia palveluita suhteessa vammaispalvelulain mukaiseen henkilökohtaiseen apuun. Henkilökohtaisella avulla ei voida korvata perhetyötä.

Vammaispalvelulain 33 § mukaan *hengityslaitteen varassa elävällä henkilöllä* tarkoitetaan henkilöä, jonka elämän ylläpitäminen edellyttää henkitorviavanteen kautta toteutettavaa tai muuta pysyvää taikka pitkäaikaista ympärivuorokautisesti laitteen avulla toteutettavaa hengitystukihoitoa. Jos hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle on myönnetty henkilökohtainen apu kotiin ja/tai kodin ulkopuolella, on hänen välttämätön tarve erityisiin hoitotoimenpiteisiin eri vuorokauden aikoina otettava huomioon henkilökohtaisen avun laajuudesta päätettäessä. Hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle on yksilöllisten erityistarpeiden perusteella mahdollistettava tarvittaessa oman avustajan antama apu sairaala- tai kuntoutusjaksolla. Hengityslaitteen varassa elävien henkilöiden henkilökohtainen apu toteutetaan käytännössä hoitoringin avulla, joka voi koostua henkilökohtaisista avustajista sekä Pohteen terveydenhuollon ammattihenkilöistä.

Vammaisten lasten ja nuorten henkilökohtaisen avun tarpeen tulee vastata lapsen vammaisuudesta eikä hänen iästään johtuviin tarpeisiin. Avuntarpeen arvioinnissa tulee lähteä siitä, mikä on vammattoman lapsen mahdollisuus ja kyky toimia itsenäisesti kullakin ikätasolla ja miten henkilökohtaisella avulla, voidaan turvata vammaiselle lapselle

nämä samat mahdollisuudet liikkumiseen, sosiaaliin suhteisiin, harrastuksiin ja muihin tavanomaisen elämän toimintoihin. Henkilökohtainen avustaja ei vastaa lapsen kasvatukseen liittyvistä asioista esimerkiksi taitojen opettamisesta. Tavanomaisia huoltajan velvollisuuksia ja lapsen oikeutta henkilökohtaiseen apuun arvioidaan sen mukaan, miten itsenäisesti saman ikäiset lapset tavanomaisesti toimivat ja toisaalta sen mukaan, mitkä ovat henkilökohtaista apua hakevan lapsen yksilölliset tarpeet.

Jos vammainen henkilö tarvitsee lisätunteja matkalle tai henkilökohtaisen avustajan kulujen korvaamista, tulee niitä hakea erillisellä hakemuksella heti matkasta tietäessään kuitenkin aina viimeistään kolme viikkoa ennen matkaa, jotta viranhaltijalla on kohtuullinen aika käsitellä hakemus. Lomamatkojen osalta vammaisen henkilön tilannetta arvioidaan sen pohjalta, mitä ihmiset yleensä tekevät ja mitä kyseessä olevan ikäiset ja samassa asemassa olevat ihmiset yleensä tekevät ja mitä vammainen henkilö on itse tehnyt tai harrastanut.

Henkilökohtaisen avun palvelua haetaan kirjallisesti tai suullisesti yhteydenoton yhteydessä. Hakemuksen liitteeksi toimitetaan lääkärintodistus tai muu terveydenhuollon asiantuntijan lausunto, joka ei osaa olla yli kuusi (6) kuukautta vanha. Jos hakijalle myönnetään vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen apu, tulee asiakkaan asiakassuunnitelmaan ja päätökseen kirjata asiakkaan tarvitsema henkilökohtaisen avun järjestämistapa, henkilökohtaisen avun määrä sekä sijaisjärjestelyt. Kaikista poikkeustilanteista tulee olla erillinen sosiaalityöntekijän päätös.

Henkilökohtaista apua voidaan järjestää työnantajamallilla, ostopalveluna, hyvinvointialueen omana toimintana tai palvelusetelillä. Pohteella on oikeus päättää henkilökohtaisen avun järjestämistavoista asiakkaan vamman aiheuttamat rajoitteet, yksilölliset olosuhteet, elämäntilanne ja henkilön oma mielipide huomioiden. Työnantajamalli edellyttää, että vammainen henkilö on antanut suostumuksensa työnantajana toimimiseen. Ennen suostumuksen antamista vammaiselle henkilölle on annettava riittävä selvitys työnantajan vastuista ja velvollisuuksista.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtaja Kirsti Ylitalo-Katajisto (p. 044 703 4007):

Tulevaisuuslautakunta päättää hyväksyä:

- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaispalvelulain mukaisen henkilökohtaisen avun myöntämisen perusteet 1.11.2025 alkaen

Päätös

Tulevaisuuslautakunta hyväksyi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtajan esityksen.

§ 21**Nuorisovaltuuston terveiset tulevaisuuslautakunnalle**

PPHVADno-2025-8395

Nuorisovaltuuston terveiset tulevaisuuslautakunnalle.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtaja Kirsti Ylitalo-Katajisto (p. 044 703 4007):

Lautakunta merkitsee terveiset tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Nuorisovaltuusto ei ole vielä kokoontunut, keskustelu jatkuu strategian käsittelyn yhteydessä.

§ 22**Infot**

PPHVADno-2025-8388

1. Strategian työstäminen: Kirsti Ylitalo-Katajisto, Anu Vuorinen
2. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtajan katsaus: Kirsti Ylitalo-Katajisto

Ehdotus

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtaja Kirsti Ylitalo-Katajisto (p. 044 703 4007):
Lautakunta merkitsee infon tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 9.50-9.55 ja klo 10.35-10.47.

Merk. Päivi Hirsso oli läsnä kokouksessa klo 9.41-11.32.

Merk. Teija Kekonen oli läsnä kokouksessa etänä klo 10.20-11.50.

Muutoksenhakukielto

§15, §16, §17, §21, §22

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta tai aluevalitusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Päätökseen liittyvien yksityisoikeudellisten asioiden käsittely kuuluu käräjäoikeuden toimivaltaan.

Oikaisuvaatimus

§18, §19, §20

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista**.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon määrääjän viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on **Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tulevaisuuslautakunta**

- postiosoite: PL 10, 90029 Pohde
- käyntiosoite: Technopolis, Kiviharjunlenkki 1 C, 90220 Oulu
- sähköpostiosoite: kirjaamo@pohde.fi
- puhelinnumero: 08 315 6126

Kirjaamon aukioloaika on arkisin klo 08.00 - 15.45.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti viranomaiselle, joka on tehnyt päätöksen. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

-
- päätös, johon haetaan oikaisua
 - miten päätöstä vaaditaan oikaistavaksi
 - millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.